

145/2010. (VII. 14.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 340/2009. (VII. 22.) OVB határozatát helybenhagyja. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 340/2009. (VII. 22.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.

A kifogástevő 2009. július 8-án országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be, amelyen az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e azzal, hogy az országgyűlés módosítsa a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvényt, hogy a pártok országgyűlési képviselőnek csak független jelöltet állíthassanak?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadta. Megállapította, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezéséről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mely szerint [a] népszavazásra feltenni kívánt konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

Az OVB érvelése szerint a kezdeményezésben szereplő kérdés értelmezése mind a választópolgárok, mind pedig a jogalkotó számára „nehézkés”, mivel nem egyértelmű, hogy mit jelent a „független jelölt” kitétel, ha azt politikai pártok állítják. Az OVBh. indokolása ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a Ve. értelmében az országgyűlési képviselő-választáson az egyéni választókerületben a választópolgárok jelölő szervezetek által állított, valamint független jelöltekre szavazhatnak. A független jelöltek nem jelölő szervezet képviselőjében, hanem önállóan indulnak. Az OVB továbbá azzal is érvelt, hogy a területi listák és az országos lista tekintetében a kérdés nem értelmezhető.

Az OVB megállapította továbbá, hogy a kezdeményezésben szereplő kérdés ellentétes a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 3. § (2) bekezdésében foglaltakkal, melynek értelmében „[a] pártok közreműködnek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában.” A testület álláspontja szerint az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdésben megtartott eredményes népszavazás olyan törvény megalkotására kötelezné az Országgyűlést, amely ellentétes lenne az említett alkotmányi rendelkezéssel, így a törvényi szintű szabályozás az Alkotmány burkolt módosítását eredményezné.

Az OVB ezzel összefüggésben utalt az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára [hivatkozott határozatok: 2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.; 25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251.; 28/1999. (X. 6.) AB határozat, ABH 1999, 290.; 40/1999. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1999, 370.; 50/2001. (XI. 22.) AB határozat, ABH 2001, 359.; 48/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 552.], amely szerint alkotmánymódosításra csak az Alkotmányban előírt eljárási rendben [Alkotmány 24. § (3) bekezdés] kerülhet sor; az Alkotmány nem módosítható népszavazás kifizetésére irányuló kezdeményezéssel.

Mindezekre tekintettel az OVB - hivatkozással az Alkotmány 3. § (2) bekezdésére, valamint az Nsztv. 10. §-ának c) pontjára és 13. § (1) bekezdésére - a kérdés hitelesítését megtagadta.

A kezdeményező - a törvényes határidőn belül - kifogást nyújtott be, melyben kérte, hogy az Alkotmánybíróság utasítsa új eljárásra az OVB-t és „rendelje el” az aláírásgyűjtő ív hitelesítését.

A kifogástevő szerint a kérdés megfelel az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt törvényi követelménynek, mivel egyértelműen megjelöli a módosítandó törvényt, és azt is, hogy „abban mi legyen szabályozva.” Álláspontja szerint a kérdés értelmezésében az Alkotmány 3. § (3) bekezdése „segít eligazodni” ennek értelmében az tekinthető független jelöltnek, aki nem tagja és nem tisztségviselője pártnak. A kifogástevő utalt arra, hogy a kezdeményezés arra irányul, hogy a jelölt „ne függjön senkitől”, „ne legyen párttag”, ami nem érinti a pártok azon jogát, hogy független jelöltet továbbra is támogathatnak. Utalt továbbá arra is, hogy a kérdés nem érinti a területi listákat és az országos listát, így álláspontja szerint ezt „nem is kell a népszavazásra feltenni kívánt kérdés tekintetében figyelembe venni.” A kifogástevő kifejtette, hogy megtévesztőnek tartja az OVB-nek azt a hivatkozását, amely szerint „»[a] Ve. alapján az országgyűlési képviselő-választáson az egyéni választókerületekben van lehetőség jelölő szervezetek által állított jelöltekre valamint független jelöltekre szavazni.«” Nézete szerint ugyanis a jelölő szervezetek által állított jelölt és a független jelölt lehet egy és ugyanaz a személy; „nincs lényegi különbség, mivel a jelölő szervezetek, (a jelölő szervezetek; mondjuk ki, a pártok, mivel más szervezet nem állíthat jelöltet) is támogathatnak-állíthatnak független jelöltet, mivel ezt a törvény nem tiltja!”

A kifogástevő vitatta az OVBh. azon megállapítását is, hogy a kezdeményezésben szereplő kérdés burkolt alkotmánymódosítást eredményezne. Véleménye szerint a kérdés nem zárja ki a pártokat a jelöltállításból, a pártok bármikor „indíthatnak”, „támogathatnak” független jelöltet, így továbbra is részt vesznek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában. A kifogástevő érvelése szerint a kezdeményezésben szereplő kérdés az abban megjelölt törvény és nem az Alkotmány módosítására irányul, az említett törvény népszavazás alapján történő módosítását pedig az Alkotmány nem tiltja, így ez okból is megalapozatlan az OVB idézett határozati indokolása.

II.

A kifogás nem megalapozott.

Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § *h*) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság - alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban - a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.

Az Alkotmánybíróság - az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve - a kifogást nem találta megalapozottnak. Ezért a 340/2009. (VII. 22.) OVB határozatot az abban foglalt indokok helyességére tekintettel, azonos indokok alapján helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a Ve. 130. §-ában meghatározott hatáskörében eljárva - jogorvoslati fórumként - az OVB kifogással támadott határozatát vizsgálja felül. Mivel az Alkotmánybíróság döntése szerint a kérdésről nem tartható népszavazás, a határozatot érintő egyéb kifogásokkal az Alkotmánybíróság érdemben nem foglalkozott.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 13.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

